

РУСЛАН

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і ексспедиция «Руслана» від ч. 1. пл. Домбрового (Хорунщини). Експедиційні місця в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подли і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць 1-70 кор

За границею

на цілий рік 16 рублів
або 86 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Пощиново число по 10 сот.

„Політичний лексикон для молодіжи“.

(Дальше*)

П. Юл. Бачинський уважав потрібним сказати молодіжи «пару слів» також на москвофільську партію, однак і в сій справі не внісе молодіж ясного погляду, позаяк його виводи переважно не відповідають дійсним обставинам. Він сам признає, що така проява, як москвофільство, «свідчить о дуже слабо розвиненім між загально і дуже ще слабо вкоріненім між найширшими масами даної народности національнім почуттю, національній свідомості». Отже се є в дійсности відречене від своєї мови і народности наслідком тої слабкої свідомости і баламутства, а не є ніяка партія. Але так само хибно думає п. Б-ий, що москвофільство стратило серед української суспільности в Галичині вже цілком на своїй давній силі і значіню, що його «роля в Галичині вже скінчена», що оно «належить до минувшини». Тимчасом оно в останних роках підняло було знов високо голову, а навіть чимало людей, що нібито признавали ся до народовців, опинили ся опісля в москвофільськім таборі, іменно та частина невразних москвофілів, що під плащиком народовства бажали добивати ся значіння і становищ.

Невірною представляє п. Юл. Б-ий, мовби боротьба народовців розбудила і порушила москвофілів. Навпаки «примирительна політика» під кінець 80-их років минушого столітя в соїмі довела до скріплення москвофільства до його регабілітації, позаяк

*) див. число 120 „Руслана“.

народовці після політичної компромітації москвофілів в процесі Ольги Грабар і Наумовича і після моральної компромітації в «сделках Рольничо-кредитного Заведеня», замість ціти дорогою вказаною Володимиром Барвінським в його передсмертних статках «По процесі» і почати організаційну роботу, почали входити в компроміси з москвофілами. В часі т. зв. нової ери (1890 р. і слід.) вправді зірвали народовці сї компроміси, однак в 1893 р. наново утворили консолідацію, що тривала до 1899 р. і нанесла народовцям необчислені шкоди, а зрєгабілізувала і скріпила москвофілів, видвинула їх до значіння рівноправних заступників руского народу в Галичині побіч народовців. Се була груба політична похибка народовців, котрі під окликом опозиції дали ся заманити до служби москвофілам і трудили ся для їх скріплення і подвигнення. Над сим не задержуємо ся довше, бо свого часу появили ми широко сї справи. Не без вини тут і радикальна партія, котра в опозиційнім розмаху проти нової ери, входила також в переговори з москвофілами, заманена якимсь одуром новочасної культури і великоруської національности, яка привиджуєла ся радикалам посеред молодих москвофілів, з чого не вилічив ся також і п. М. Лозинський, коли ще у Н. Літ. Вістнику фантазує про витвір нового типу між наймолодшим москвофільським поколінням. Так як п. Юл. Бачинський у своїм лексиконі задля боротьби з «Історичною Польщею» забуває про небезпечного хатного ворога (москвофільство) і маловажить собі його, він тимчасом розвельможує ся в нашій хаті і намагає ся виперти з власної домівки, так взагалі наші політичні кер-

манічі в своїй завзятій опозиції проти польської політики або змаловажити москвофільство або компромісами причиняли ся до його зросту. Тим довели до того, що москвофільство як раз подає руку нашим противникам до побороваши наших національних і культурних змагань, нашої народної роботи і так Русини в своїй політичній і народній боротьбі дістали ся в два огні.

Не треба забувати, що москвофільство здобуло собі міцне становище, захопивши заздалегідь маловажні рускі інституції Народний Дім, Ставропігію, Гал.-Рус. Матицю вже в тім часі, коли народовці ледви почини клали до народної роботи і були приневолені все наново творити для народного, політичного і культурного розвитку руского народу. Тимчасом москвофіли мали без міри лекшу ролю, бо лише негативну, а маючи в руках такі великі і грошевиті інституції, зуміли успішно киринити і спиняти та на кождім полі перебивати позитивну роботу народовців.

На жаль прикладали і деякі народовці і радикали руки в своїм заслїпленю опозиційнім до побороваши нібито опортуністичної політики, а в дійсности вишло се на шкоду самої справи народної (як Німець каже: *das Kind wurde mit dem Bade ausgegossen*). Сеж довело до розриву консолідації, але вже тоді коли москвофіли знов подвигнули ся і супроти яскравої опозиції нового стороноицтва національно-демократичного зуміли надягнути маску консерватизму і тим способом стати правительственими. Нерозумна боротьба, викликана головно з особистих понук, ведена в національно-демократичнім і радикальнім та соціал-демократичнім дневникар-

ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ (нагороджена „Михайловою премією“ 1905 р.)

(Дальше).

— І ти не найшов нашої криївки в дуброві? — питав ся Ілаш.

— Бачив я всякі там.

— Нашої ти певно не найшов. Яма була по дубі, що його викопали з коренем, а я таму так прикрив з усіх боків, що нікому-б і на гадку не прийшло нас там шукати... корчі тай корчі...

— Так виходжу я тоді з дуброви, біжу за козаками, дивлю ся, якийсь Турок тільки смик попри мене в лїс, а його білий халат на корчах зачепив ся. Я до халату чи що се було...

— Так се ти був, Микуло? Так близько були ми вже коло себе! Ти знаєш, що се за халат? Я тобі зараз його покажу, тільки, щоби хто чужий не побачив. Та се тобі шуба в якогось баші, золотом шита, соболями підбита... дорога така!

— Певно Усейн-баша загубив, утікаючи. Дай спокій, Ілашу! Не показуй, бо хтось іде горою. Потім покажеш.

— Се наша добыча! Жінки погубили свої кацавейки, а я їм за те шубу з баші. Коли вже Татари, так нехай будуть Татари! — зажартував собі якомсь смутно Ілаш.

— Чому не їш, Ілашу? — спитав ся Микула.

— В рот не йде. Потім буду їсти.

— Знаєш, я тебе спершу і не спізнав.

— А я тебе. Мабуть через те, що борода у нас повиростала.

— Ти цілком на Татарина подобавш... Може вже й побісурманив ся зовсім?

— Ще не зовсім, але що світа побачив — то правда.

— Далеко бував? Мені оповідав Кракалія...

— Що? він тут?

— Повинен тут бути. Утік від Турків.

— Славний товариш! Мушу його найти...

Ні, братчику, я не потурчив ся, не побісурманив ся. Набїдував ся я, що правда, та Бог милував, здоровле було, не подав ся. В Царгороді продали мене купцєви і я їздив з його челядію верблюдами по всяких Абушєрах, Басєрах, Ширвовах... по ріжних сторонах. Що я тоді світа побачив, і не сказати! До самої смерти буде що розказувати. Потім сей купець вернув ся в Царгород і помер. Нас, його слуг, знову продали. Мене купив чи й так дістав — не знаю — отой проклятий потурнак Мєхмет, що там за Дністром і досі пильнує яєру. Я вже троха світа побачив, по всякому балакати навчив ся, так він мене взяв до всякої прислуги: чи по купецькому ділу чи по хазяйству, до всього Ілудца Молдован — так мене там прозвали через те, що я з Молдови. — Взяв він мене і сюди на війну. Що робити? Мушу йти. Служу так вірно, що і

в гадку не приходить йому, що мені аби ближше до дому — втечу. Але ми ідем — ідем, а я що придумую який спосіб утичи, не йде, страшно. Або по дорозі військо стріну — ми йшли на Степанівці, понад Прут — не вимину його, а коли вимину, то вмру з голоду. У сїй пустині, де йди цілий тиждень і не подиблєш села. Так прийшов я сюди. Дивлю ся, а мій Мєхмет — начальник над яєром. Що день приводять йому громади людей, а він порядкує. Ходжу я раз так поміж бранцями, дивлю ся з боку: мати сидить, а коло неї Роксанда і синок — я й не знав, хто се, тільки маму знав. Тут мене серце тягне, звитати ся, а тут розум каже: «Гов! стій! Сторожа дивить ся! Коли мама в неволі, так ти її визволи! Бояв ся я, щоб мама не вчинила крику. Була-б зараз скричала: «Сину! сину!» — тай Ілудца Молдована на бік, уже-б не пустили в яєр. Я відскочив, як від ворога.

— Треба було зараз прийти і шєзнуги мені — замїтила мати.

— Ага, знаю я вас! Кажу вам, я добре зробив, що тоді при Татарах не признав ся, що я ваш син. Мені й далі вірили, що я добрий слуга, а я вже раз, у заколоті, як перед козаками гнали бранців далі в поле, найшов хвилину, коли міг непомітно признати ся до мамі. Правда, мамо, який ви тоді крик учинили? Я до вас: «Пізнаєте мене, мамо?» — а ви: «Господи!» тай зараз обїмати мене, аби всі Татари бачили.

— Ну, якжеж не обїмати? Стільки літ и

стві, а крім того на кількох вічах проти політики бунного голови соймового клубу д-ра Олесницького по останній соймовій сесії, загонистість деяких молодих націонал-демократів і радикалів, виходить лише в користь москвофілів, котрі уміють дуже зручно все те повернути в свою користь, для скріплення свого впливу і свого становища, коли тимчасом вплив націонал-демократів щораз упадає наслідком недостачі політичної розваги і послідовності.

Сі замітки нехай послужать дальшим доказом, що з «політичного лексикону» п. Бачинського молодіж і в тім напрямі не вчитає вірних і справдешних інформацій.

(Конець буде).

Русини в новій кр. Раді шкільній.

З нагоди предложення до цісарської номінації Виділом краєвим членів-знатоків до нової Ради шкільної по мысли єї нового організаційного закону, ухваленого торік соймом і недавно тому санкціонованого — виступив академічний сенат львівського університету з рекримінаціями, у яких закинув Виділові краєвому, що безпокоїть публичну опінію способом свого пропонування, а заразом візвав Виділа краєвий, щоби в будучині ухилив такі, незгідні з польським характером львівського університету пропозиції. Є се один з найрідших випадків, щоби збір мужів науки виступав в такий безглядний спосіб против автономічної влади, виконуючої в області своєї компетенції прислугуючі їй права, та тимбільше, що сей збір мужів науки виступив в сім випадку без найменшої правової основи.

Щоби впрозуміти ся, пригадаємо склад шкільної Ради після нового організаційного закону. На основі сего закону входить до Ради шк. кр.: 1) намісник яко президент і єго заступник віцепрезидент Ради шк. кр.; 2) трех референтів адміністраційних з намісництва; 3) краєві інспектори шкільні (всіх є тепер 11); 4) трех відпоручників краєвого Виділу (з тих має бути все один Русин); 5) трех відпоручників ординариятів (римско-, греко- і вірменсько-кат.); 6) один відпоручник евангелицького ісповідання; 7) один відпоручник мойсеєвого ісповідання; 8) шістьох знатоків заводових шкільництва, з котрих трех має бути покликаних з поміж професорів висших шкіл (університетів краківського, львівського і техніки); один з професорів середних шкіл (гімназій або реальних); один з народних шкіл, зглядно учительських семінарій, один з торговельних або промислових шкіл;

бачити — оправдувала ся стара мати.

— А що? не казав я?... Добре, що у тій метушні і крику ніхто не помітив нічого. Я до мами зараз остро: «Мамо, бійте ся Бога, ані пари з уст! Я вас визволю! Не признавайте ся до мене! Сваріть на мене, я на вас, аби здагло ся, що ми чужі!» Так я й робив. Перед сторожею ані в той бік, де мама; тільки, коли роздавали харчі — я сам приняв ся розносити — або в ночи, або як зведуть бранці плач і крик, я до мами шепну одно слово-друге і від неї довідаю ся дещо: і про Роксанду і про Тодора і про тебе... Все-все помалу я розвідав.

Потім веду я пасти Мехметові коні, сварю на чурів, що не пильнують, сварю так, аби Мехмет чув, а він мені й каже, таки по нашому, чортів син: «Пильнуй мені коний, Ілуцо, бо голова не твоя!» Я й пильную, сам веду у дуброву. Коні пасуть ся, а я ладжу сховок. Зладив і жду. Роздобув одяжу з чоловіків, у ночи подав їм. Харчів придбав. Одної ночи зважив ся утечи. Кажу їм: «Переберіть ся, коли вже інші будуть спати. Хлопця на руки — я вас виведу. Я буду там і там». Усе обдумав я. Жінки плачуть три дні наперед — страшно їм...

(Дальше буде).

двох з тих шести мають бути Русини; 9) двох відпоручників міст Львова і Кракова, котрі не можуть бути учителями підвласними Раді шкільній краєвій.

Згаданих під 8) шістьох знатоків заводових шкільництва предкладає кр. Виділу до номінації цісареві, очевидно не заважаючи опінії університетів і політехніки, ані гімназій і реалок, ані учительських семінарій, торговельних та промислових шкіл; бож єї делегати, іменовані цісарем, не мають бути репрезентантами поодиноких інститутів, чи категорій шкіл, а тим менше народностей, а мають бути, як виразно сказано в організаційнім законі: заводовими знатоками шкільництва. Як звісно нашим читачам, вибір Виділу краєвого до предложення цісарській номінації двоє докопечних членів-Русинів ував на д-ра Кирила Студинського і дотеперішного члена шкільної Ради проф. Олександра Барвінського.

Отже з причини сеї першої номінації академічний сенат львівського університету звернувся до виділу краєвого з ось яким письмом, ухваленим на засіданню сенату:

«Академічний сенат львівського університету з живим вдоволенем повитав проєкт (!) нової організації шкільної ради краєвої, внесеній на послідній соймовій сесії, а запевняючий згідно з нашою народною традицією (!) і дійсними потребами шкільництва обом польським університетам і польській політехнічній школі через репрезентантів делегованих ними вплив на заряд і напрям науковий середних шкіл заводових і людських. З жалем (!) приняв академічний сенат вістку про те, що в законі, ухваленим Виоким Соймом з дня 15. лютого 1905, оголошеним в ч. 39 Днев. кр. зак. повиспа гадка не найшла виразу, бо заводові знатоки шкільництва, покликвані зі збору учителів висших шкіл, мають бути іменовані на пропозицію краєвого виділу без вислухання гадки академічних властей, наслідком чого не будуть також мали характеру репрезентантів тих найвисших наукових заведень.

«Коли надто по мысли постанови повисшого закона, із шести заводових знатоків шкільництва, покликаних зі збору учителів, двоє мусить бути рускої народности, краєвий виділ не віднеси ся (?) до академічних властей, признав за відповідне на першу тривлітню каденцію запропонувати зі збору учителів нашого університету члена рускої народности, що викликало в публичній опінії (?) неоправдані коментарі, які моглиб піддати в сумнів польський характер нашого наукового заведеня, а серед польської молодіжи університетської легко зрозуміле (!) задоволення — академічний сенат висказує пересвідчене, що краєвий виділ схоче зі своєї сторони причинити ся своїми пропозиціями до ухиленя такої, незгідної з польським характером нашого університету інтерпретації своєї ухвали, як також безпокоєня (!) публичної опінії.

Се дивовижний документ! Хоть зладжений збором поважних мужів науки, то він аж кишить від неконсеквенцій, безвідставних урвань та національної субективности, без жадного згляду на наукову повагу на достоїнство, яке повинні би заховати представителі найвисшої наукової інституції. На початку підносить письмо сенату, що проєкт виглядав інакше, а інакше випала санкціонована ухвала сойму, про яку сенат «з жалем» приняв відомість. Не припускаємо, щоби сенат тим способом хотів робити комусь докір, бож ухвала сойму була явна і відома всім в дню голосованя. Однак коли вже сенат хотів зазначувати своє невдоволене зі стилізації соймової ухвали, то чомуж се не зробив зараз при єї ухваленю, з засадничих зглядів, а вчинив се аж тепер, коли на підставі єї вийшов з лона львівського університету — Русин в склад нової шкільної ради. Колиб був вийшов Поляк, тоді все добре і сенат не протестував би був зовсім против постанов організаційного закона, колиж на підставі єго вийшов Русин, то вже і закон став злий. Сеж часто мурвинська етика!

Мимо сего, що сенат наводить дословно припис організаційного закона, що пропозиція до цісарського іменованя наступає без вислухання гадки академічних властей, — той сам сенат робить закид краєвому виділові, що він не відніс ся до академічних властей... Деж ту поша-

новане для букви закона, який прецінь вяже краєвий виділ яко виконавця соймових ухвал! Сей закид вже зовсім не лицює письму академічного сенату. Так само ризиковним є відкликуванє на «неоправдані коментарі публичної опінії» раз тому вже, що они є неоправдані, а по друге, що ся «опінія» є дуже неозначене понятє, як не менше і на «легко зрозуміле занепокоєне університетської молодіжи». Ми знаємо, що такого занепокоєня з причини пропозиції краєвого виділу зовсім не було і нема, а на доказ сего наведемо, що хоть як похопна польська молодіж до всяких демонстрацій та маніфестацій, коли особливо розходить ся о Русинів, то з причини повисшої пропозиції краєвого виділу не проявив ся ні найменший рух чи яканебудь заява з круга університетської молодіжи, яка свідчила би про як «занепокоєне». Однак коли сенат зазначає в письмі до краєвого виділу, що оно є «легко зрозуміле», то молодіж може легко дати увести ся до прояви такого «занепокоєня», хотай оно в тім випадку зовсім було би безпідставне.

Вкінці письмо сенату зазначає аж до пересади на кождім кризі польський характер львівського університету, який немов то має потерпіти через те, що з круга єго професорів Русин увійшов в склад нової ради шкільної. Помінаєм вже те, що університет положений в рускій часті краю, що Русини не тільки становлять знатний процент університетської молодіжи, і мають на ній свої рускі катедри, але таке підношенє зі сторони академічного сенату польського характеру, основуючого ся на міністерськім розпорядженю, може викликати легко зрозумілу реакцію і сторони рускої молодіжи, що думаємо чейже не лежало в намірі сенату, ані не є пожадане для жадної сторони. Однак поминувши те все, являє ся патріотична заява сенату зовсім безосновна і хиблена, бо запропонований краєвим виділом член шкільної ради не може бути ані репрезентантом університету, ані польської національности — отже тут польський характер чи який зовсім ні причім.

Остаточно звернемо ся з третім запитом до членів академічного сенату, не як до якихсь взаєвілених шовіністів, односторонних партійників, завязятих субективістів, але як до мужів науки і рації стану, що зможуть здобути ся на безсторонне, об'єктивне становиско осудженя дапої справи:

Чи добре вчинила соймова ухвала, що бодай в тій малій мірі забезпечила меншість Русинів що до уділу в краєвій раді шкільній, чи може зовсім мала їх вилімінувати звідтам? А коли добре стало ся, що Русини бодай в тім мінімальнім числі мусятъ увійти в склад краєвої ради шкільної, то ми ставимо друге питання:

Звідки мали бути вибрані ті два доконечні репрезентанти-Русини, щоби не наразити ся на заміти з польської сторони, що они забирають їм місце? Торговельних і промислових шкіл руских нема — тож їх одинокий репрезентант справедливо мусить бути Поляком; колиб одинокий репрезентант гімназій і реальних шкіл був Русином, підняли би ропіт на покривджене Поляків; не минуло се і репрезентанта народних шкіл, зглядно учительських семінарій, хотай тут Русини мають найбільше підстав до жаданя такого, а п. О. Барвінському чей і ворог мусить признати знамениті кваліфікації на знатока шкільництва; до одинокого представителя політехніки Русини також не можуть мати претенсії, а з двоєх представителів університетів чиж не мусить з ковечности належати один до рускої народности? Коли ні, то хіба кождоразовий представитель Русинів в шкільній раді краєвій буде мусів стрівити ся по своїм іменованю цісарем, при вступі в своє урядованє з таким афронтом, який вчинив академічний сенат своїм письмом теперішньому представникови д-р. К. Студинському.

А коли се є безцільне і безтактне, щоби против краєвого виділу за єго пропозиції до цісарської номінації виступали раз університетські професори, другий раз гімназьяльні учителі, третій раз торговельні і промислові школи і т. д. то ставимо єще одно додаткове питання: Чи не ліпше було, щоби сенат був зовсім здержав ся

зі своєю безвідставною ухвалою і висиланем задріпливого письма? Але відповідь на сей запит даруємо сенатови, бо годі жадати від кого, що би сам собі... висипав науку.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця про- с. мо наших Вп. Передплатників о скорє відновле- не передплати, зглядно о вирізанє залеглостий та о присєднуванє нам нових передплатників.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В середу: руско-кат: Юстина; римо-кат: Василия Вел. — В четвер: руско-кат: Никифора; римо-кат: Віта і Модеста.

— **З „Української Академічної Помочи“.** На пер- ших загальних зборах дня 10. с. м. Загально- академічного товариства „Укр. Акад. Поміч“ у Львові, котрого цілю приходити з матеріальною помічю студентам і студенткам української народности всіх австрійських шкіл зі сте- пенем акрадемичним, вибрано слідуєчий виділ: 1) Степан Баран, студ. прав, голова; 2) Мирослав Гаврилів, студ. філ., заст. голова; 3) Іван Ярем- ко, студ. інж., І. секретар; 4) Дмитро Лєськевич, студ. філ., ІІ. секретар; 5) Гриць Саїк, студ. прав, І. каснер; 6) Олекса Стислович, студ. філ., ІІ. каснер; 7) Степан Посацький, студ. інж., І. кон- трольор; 8) Лука Шуст, студ. медицини, ІІ. кон- трольор. До комісії контрольної війшли: 1) Спи- ридион Матришчук, студ. ветеринарії; 2) Олекса Винчиків, студ. інж.; 3) Марія Капустяк, студ. хемії; 4) Гриць Паламар, студ. філ. і 5) Осип Насельський, студ. філ. Товариство „Укр. Акад. Поміч“ містить ся в льокалі „Акад. Громади“ Львів, Вірменська 30, І. пов. і там належить ад- ресувати велкі письма і датки.

— **З Комарна** Дня 20. с. м. відбудуть ся за- гальні збори філії „Просвіти“ на рудецкий повіт в Комарні в льокалі Читальні. Початок о 12. год. в полудне. Вечером о 7½ год. того самого дня відбудуть ся вечериці в честь Шевченка в салі „Тов а задаткового“.

— **З Тернополя.** Гімнастичний попис, подуче- ний в концертом військової музики 55. п. п. у- строєє тернопільский „Сокіл“ в салі „Мицань- ского Брацтва“ дня 25. с. м. В пописі вьомуть участь молодіж, діти, члени (вправи тонірцями) і Сокілки. — Фестив тернопільского „Сокола“ буде в перших днях липня.

— **Пожарні філії „Сокола“** в Заставчі і в Го- лочах, підгаєцкого повіта, засновано на статутах львівського „Сокола“. Намісництво вже затвер- дило статуту.

— **Зворіт до лїпшого.** Заснованє перед трема роками заробково-господарске товариство „Народ- ний Дім“ в Тернополі виказало в посліднім році страти наслідком незрозуміля его зарядом дїйсної мети сего товариства. При засновуваню сего товариства его члени думали, що оно буде вести підприємства, а дохід піде на народні цілі, як прим. на будову народного дому в Тернополі. З той причини втягено до резервового фон- ду складки і датки зібрані на ту цілі, які тим самим стали приватною власністю членів, що зложили уділи. В білянці тов-а та квота зникла, але побільшила інші фонди, через що наложе- но на се тов-о велічезні податки, які его під- косили. Такий стан річи привневолив стару ди- рекцію тов-а „Нар. Дім“ арезигнувати, а надзи- раюча рада предложила загальним зборам дня 1. с. м. проєкт зміни статута, який ухвалено: Після зміненых статутів цілю стоваришеня „Народний Дім“ є: сполучити господарскі сили сво- їх членів для їх добробиту, а до переведеня тої цілі буде стоваришенє: а) Купувати і продавати недвижимости для своїх членів. б) Уряджувати склади (магазини) нарядів господарских, навозів, збіжа, насіння і інших землеплідів для своїх чле- нів. в) Провадити торговлю і доставу товарів для своїх членів. г) Займати ся перетворюванєм і продажию витворів своїх членів. д) Ширити між своїми членами фахові відомости про всякі о- бласти господарства при помочі зборів, викладів, листрацій, наукових прогульок, практичних кур- сів і вистав, як також взірцевих господарств. е) Заохочувати своїх членів до меліорацийних робіт господарских, що запоручують більший до- хід а господарства, як також до підпирання ріль- ногого і демового промислу, одвітного місцевим відносинам. ж) Давати можливість поміщувати на процент гроші заощаджені та марно лежачі в той спосіб, що стоваришенє приймати буде ка- пітали до обороту за условленим опрочентованєм. з) Уділяти своїм членам дешевих і приступних позичок на піднесенє їх господарства або про- мислу, та взагалі доконувати пожиточні під- приємства економічні для своїх членів. — Члень-

ский уділ вносіть 10 К. Властитель від 1 до 5 уділів має право до 1 голосу, від 5 до 10 уділів до 1 голосів, а властитель більше як 10-ох уді- лів має право до 3 голосів. Число членів надзи- раючої ради остало давнїше, а дирекція скла- дає ся від тепер з 3 директорів, 2 заступників, замість 5 директорів, як було давнїше. На о- снові доконаної в повисший спосіб зміни стату- та, доповнили загальні збори вибором чотирох нових членів раду надзираючу, котра тепер є слідуєча: Др. Станислав Чикалюк предсідатель, о. Ізидор Глиньский заступник, Омелян Терлец- кий секретар, др. Вол. Вітошинський, Олекс. Гри- невецкий, о. Омелян Чайковский, о. Юрий Ку- никий, Роман Сосновский і Петро Ривнийский. Рада надзираюча іменовала дирекцію „Народно- го Дому“, в склад котрої війшли др. Ізидор Го- лубович директор-управляючий, др. Олекс. Гра- бовский директор контрольор, а о. Плятон Кар- пинский парох з Дичкова і Яків Миколаевич яко заступники директорів. — До контрольної комісії вибрано пп. Віктентина Юськевича і Юліяна Дроздовского. Нововибрана Дирекция вже розпочала підготовляючі роботи до введеня „Нар. Дому“ в житє. „Народ. Дім“ буде уділяти дрібні позички найвише 200 К членам за пору- кою і за рекомендацією іменованих по всіх гро- мадах тернопільского повіта делегатів. Льокаль Товариства містить ся в одній з комнат „Рускої Бесіди“ і буде отворений від 15. с. м. щоденно від год. 9—12 рано і від 3—5 по полудни.

— **Попис школи співу** ппї Зофії Козловской, відбув ся в суботу дня 10. червня і виповнив як що року, велику салю „Народного Дому“ музикальною публікою, що очевидячки інтересеє ся такими виступами молодих співацків сил. Про сегорічні учениці ппї Козловской можна сьміло сказати, що се справді співацкі сили, які дали похвальний доказ про совісну працю і знамени- ту методу учительки Пна Шимановска визна- чила ся звінком, легким співом в колоратуро- рових партіях: Аріє з „Цилюрика“ Россійного і польонеса Філії з „Міньон“ Томаса. Пна Дем- бicka відспіванєм легких пісень польских іні- мецких виказала, що хотай є початкуючою, то находить ся вже на добрій дорозі правильного уставлення голосу. Пна Крушельницка попри зна- менито відспіваню пісню Псковского „Астри“, виступила сим разом з колоратуровою арією з „Грубадура“ Вердіого. Скарби металю і ши- рини того феноменального голосу не конче на- дають ся до дрібної вишлати колоратуровими мініатурками, однак в цілости і тотя арія випа- ла вдоволяючо, а солістка зібрала гучні і заслужені оплески. Не менше імпонуючо пред- ставив ся голос пна Шпанек (гарфуністки ор- хестри польского театру), заангажованої вже до німецкої опери. Що єму збуває на рівности і красі звуку, те винагороджує співачка силою тону та експресивно драматичної деклямації. В сих обставинах так пісня Гріга, як і арія Ельзи з „Логенгріна“ Вагнера війшли з правдивим драматичним настроєм. Вкінці п-на Штефель, яка недавно тому побидила в конкурсі о стипен- дію гр. Скарбківної, зуміла своїм невеличким, але вирівнаним і милим голосом віднести дуже добре вражінє навіть в такій невідходячій вже для єї індивідуальности, як арія „Сантуцци“; за за те пісня Фрідмана випала вповні артистично. Як вже привагідно зазначено, публіка приймала учениці співачки дуже симпатично, а навіть го- рячо, а нагородила грімкими оплесками також і професорку-артистку, яка з повною посвьятою молодим талантам показує дорозу: Ad astra!..

— **З Нивиць,** камінецького повіта, доносять нам: Наше село лежить на границі повіта камінец- кого і брідского, так що дуже далеко нам до повітового міста, а ще дальше до Красного до залізничної станції, бо більше як 30 км. Длятого йі до нас трудно, щоби хто небудь приїхав зі Львова зорганізувати нас та дещо поучити, як нам поступати, щоби народ освьідомити та під- нести з занепаду. Та однак дав нам Господь добрих людей у селі, котрі старають ся про нас. Нами є: наш душпастир о. Жигалович, уч- итель Тарнавский з Нивиць та учитель з по- близького села Майдану п. Лада, а вкінці бра- вий парубок та організатор парубоцтва М. Олій- ник. При помочи тих то людей зложили ми Читальню „Просвіти“, котра числить поверх 150 членів, зложили хор та трупу аматорів, котрі розбуджують наш варід з темноти то пред- ставлєнями то концертами. Не хотіли ми зіста- вляти позаду інших сел в нашій сьвятій Русі, котрі закладають пожарний „Сокіл“. І ми се то варьєтє зложили, а сеї неділі т. є дня 11/6. 1905 відбув ся курсе пожарний того хосєнного тов а. На курсе вислало славне матерне товари- ство у Львові делегата д-га Гериновича. В чи- тальні зібрало ся багато людей, геть по береги (а треба знати, що в нас читальня простора — саля концертна). Друг делегат привитав нас та побажав нам щастя на новій дорозі в імені тов-а „Сокіл“ у Львові і приступив до поділу філії на поодинокі відділи та обговорив їх за- дачу. Опісля відбули ся практичні справи та забави на майдані за селом. В вечір знова сила народу зібрало ся в читальні, де говорив деле-

гам про цілі тов-а. Приємно зійшов нам день. Розрухало ся наше село. Вступавмо на нову до- рогу житя. На наш Зелений сьвята робимо по- сьвяченє прапору тов-а „Сокіл“, при чім має село зложити присягу не пити горівки. О тім напишем описля. — В.

— **Красва рада** шкільна затвердила вибір Льва гр. Шептицкого на відпоручника повіт. ради до до окр. ради шкільної в Яворові; — назначила Івана Домишевского управ. 5-кл. школи муж. в Гусятині на ІІ. представителя учительского зва- ня до окр. ради шк. в Гусятині; — іменовала в вародних школах: Ник. Чесника учит. 6-кл. шк. муж. в Надвірній, Марию Моусу учит. 5-кл. жін. шк. в Ст. Самборі, Мар. Пйонткевичеву учит. 4- кл. шк. в Букачівцях, Володисл. Станка учит. 4- кл. шк. в Закличині, Вікт. Серафимську учит. 3- кл. шк. в Янові, Стан. Ляйтинера управ. 3-кл. шк. в Грабію; учительками 2-кл. шкіл: Ол. Бал- цуку в Винятинцях, Мар. Косманівну в Биско- пичах радилівских, Ол. Севиківну в Вербівці, Вікт. Словиківну в Більчи, Брон. Панчакевичів- ну в Клаю; учителями (-льками) 1-кл. шкіл: Брон. Ленчинську в Липні вел., Ів. Шершеня в Гродовичах, Льва Градовского в Станиславіцях, В. Фетку в Дівній, Ів. Недільского в Красній, Фр. Вартника в Богутцях. Ігн. Котковского в Тичині новім, Ольгу Камарицку в Колодрубах, Стан. Лішку в Пекарах, Йос. Лукасевича в Сви- нярові, В. Згоду в Погвиздові, Олену Бурнатові- чівну в Стрільбичах, Елзон. Куйівну в Боровин- ці, Єлісавету Захаряєвичівну в Папортні, Йос. Бальцерівну в Крепові, Юст. Гуліівну в Роз- гадові, Мат. Вишневску в Гавлівку і Адєлю Ба- ранівну в Ціхаві.

Кр. рада шкільна перенєсла учителів: Брон. Романовича з Білого до Ячїна, В. Малецкого з Чортівця до Стедевої, Онуфр. Кречковского зі Стедевої до Чортівця, Т. Кондратовича з Тро- станця до Гадниковоць, Ів. Михальского з Циган до Рожанки, Марию Янасівну з Тарнавки до Уї- зної; — перенєсла в стан супочинку: Івана Шо- пу учит. в Любачеві, Омеляна Казивича упр. в в Кобаках, Йосифа Ковальского учит. в Рома- нівці і Йос. Домагальску учит. в Торговиці.

— **„Кружок правників“** тов-а „Академічна Гро- мада“ у Львові, Вірменська 30, І пов. просить всіх, що коли небудь визичили чито з бібліотеки „Академічної Громади“ чи з „Кружка прав- ників“ книжки правничого змісту, звернути їх „Кружкови правників“. — *Виділ.*

— **„Комісія інформаційна“** тов-а „Академічна Громада“ у Львові, Вірменська 30, І п. поручає солідних і фахово уздібнєних інструкторів, мун- дантів, товмачів, коректорів і т. п. на час фе- врій і на цілий рік в місци і на провінцію. Чи- слєнні признаія і подяки та грошеві датки на фонд запомоговий нашого Товариства так від Впов. працьодавців як і товаришів є найкрасшим доказом, що „Комісія“ виявляєсь як слід із вложеної на неї задачі.

— **Перский шах** Мусафер-Едін приїде нині до Львова о год. 7. мін. 36 після львівского часу і замешкає в готелі Жоржа. З головного двірця буде їхати шах отєними улицями: Городецкою, Льва Сапіги, Шептицких, пл. Юра, Мицкевича, Матейка, Крашевского, Словацкого, 3-го Мая, Нгайлоньского, Кароля Людвика і пл. Марійского. Всі ті улиці будуть обсажені від 7. год. шпалі- ром війска і будуть замкнені для руху возового і пішого.

— **Українська Накладня** повідомляє, що для догідности своїх П. Т. предплатників впровадила чековий оборот, тому хто хоче в той спосіб за- мовляти „Любоці“ (вальці на фортепїан) зволить подати свою адресу. Число конта чекового 869.999.

— **Убийство віцеконсуля в Марокко.** З Танжеру доносять, що на англійского і австро-угорского консуля в портовім місті Мазаган напали дня 9. с. м. Араби і убили его, а жінку тяжко ранили. Заступники Англїї і Австро-Угорщини внесли до султана енергічний протест. Убийники утїкли.

— **З залізниць.** Ц. к. Дирекция залізниць держ. у Львові розписала ліцитацію на доставу штур- у, камінних і залізних матеріялів будівляних, вапна, цементу, карболінеум, фарб, покостів і ля- ків, матеріялів до урядженя телеграфу, прила- дів до бюр і паперу картонового та білеті. Близші услія і формулярї оферт можна одерж- жати в ц. к. Дирекції залізниць почавши від 13. червня с. р. — Речивець до вношеня оферт кінчуть ся 30. червня 1905.

Телеграми

з дня 13. червня.

Відень. Приїхали ту вчера з Пешту міні- стер скарбу Люкач і мін. Феєрвари.

Мін. Феєрвари був вчера на 1½ годинній аудієнції у цїсаря. Опісля був пів години в ка- бінетовій канцелярії, а потім відбув конферен- ції з мін. гр. Голуховским і мін. Пітрайхом.

Лондон Іспанський король Альфонс відїхав звідси в суботу, пращаний на двірці королем Едвардом і князем Валїї.

Гамбург. Кн Фердинанд болгарский відїхав вчора вечер до Франкфурту над Мепом.

Петербург. «Правїт. Вестник» доносить, що кабїнетова рада за кілька днів покінчить наради над виборчим регуляміном представителїв народа і приступить до нарад над проєктом Булігіна.

Вибора до нової «державної думи» відбудуться в лїтї, а «дума» збереже ся в осени.

Токїо. Урядово доносять, що Яванці дня 10. с. м. виперли Росїян з чотирох позицій в Манджурїї.

Вашингтон. Бюро Райтера доносить, що наслідком інтервенції Рузвельта вже уложено 6-тижневе завїшене оружя.

Япанїя має подати, де зїйдуться єї заступники з заступниками Росїї для мирових переговорів.

Абітуриєнт гімназияльний

глядає лекції на село. Зголошена: О. Городиский, Львів, Краківська 7, III. пов.

(1—2)

Colosseum

в пасажі Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. червня до 16. 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне. В недїлі і свята 2 представлєня о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєне. Білєти вчаснїше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелї, льожї і ряднї крісла можна їхати даром на представлєне омнібусами Кольосоєю, які ждуть коло Відєньської Каварнї.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що має на складї отсї новини: II том «Історїї України-Руси» Грушівського, II вид. брош. 7-50 К, опр. в полотно 8-90 К, опр. в півшкірок 10 К, Лепкого «В горах» гарно оправнї по 2 К, «За красою», альманах в честь Кобилянської, брош. 3 К, опр. 4 К. — При замовленю оправлєних книжок просимо подавати, якої краски має бути оправа.

Лєв Лопитинський.

Перед і за кулісами

та другї оповіданя.

Цїна 1 К.

Зміст: Перед і за кулісами. — Будник 417. — Ягоди. — Атак серця. — Збиточники. — Акторське щастє.

Набути можна в Ставропільській книгарнї.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортепїан.

— Цїна 2 К; голоси на орхєстру 3 К. —

Моя думо...

Слова Г. Гаврилюка.

Пїсня про сопран або тенор. — Цїна 1 К.

Набути можнїт у всїх книгарнях; головнїй склад в Книгарнї товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладни до опроцентованя на 4 прц. і оплачує за вкладчиків податок рентний; для ощаджеви коштів посланки можна прислати гроші чеками Щаднїці поштової; вкладати може кождей, навіть і печени; на жаданє звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виводїженя (за ескотом).

ПОЗИЧКИ удїляє «Джістер» своїм членам на 6 прц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах 1/2-рїчних вносить рата амортизаційна (на капїтал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотєки або доброї поруки.

На парцеляцію і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до «Джістра».

Членами можуть бути тільки члєни обезпечєні в «Джістрі».

Чистий зиск роздїляє ся межї члєнів яко дивїденди від удїлів і на добродїїні цїли. — Дотєпер удїлив «Джістер» на церкви, бурсї, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. «Джістер» 31/12 1904

Вкладни:	1.783.673 К.
Удїли члєнів:	133.117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26.576 К.
Позички удїленї:	1.616.402 К.
Цїнні папєри:	123.627 К.
Льокації:	169.456 К.
На рах. бїжучим:	81.968 К.

Житки і папєрцї можна набувати в «Соціалїстичнїм Базарї» у Львові і у всїх торговлях в краю.

Розклад залїзничих поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейский).

о год.	Приходять до Львова (головнїй дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головнїй дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмєзе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Дєлятина (чер. Коломпо 1/2-3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмєзе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина
7:30	з Рави рускої, Сокала	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освєнцима
8:05	з Станїславова, Жидачєва	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча
8:15	з Самборя, М. Ляборча, Сянока, Хирова	10:55	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:18	з Яворова	9:20	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Дєлятина, Залїцк
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:10	до Белзця, Сокала, Любачєва
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинєць, Чорткова, Залїцк, Гусятина
10:35	з Рїшева, Лавочного, Калуша, Любачєва	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмєзе
11:05	з Коломнї, Жидачєва, Потутор, Керезмєзе	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
11:55	з Підволочиск, Гусятина, Копичинєць, Козови	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	4:10	до Рїшева, Любачєва, Хирова
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Залїцк, Київ	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
11:50	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинєць, Козови	5:58	до Яворова
2:30	з Стрия, Тухлї (1/2-3/4 вкл. в нед. і свята), Сколього (1/2-3/4 вкл. в нед. і свята)	5:50	до Коломнї, Жидачєва, Керезмєзе (1/2-3/4 вкл. в нед. і свята)
3:45	з Яворова	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
4:32	з Сокала, Белзця, Любачєва	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	7:30	до Рави рускої
5:25	з Іцкан, Жидачєва, Калуша, Новосєлицї	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
5:45	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:05	до Перемїшля (1/2-3/4 вкл.), Хирова, Івонича
8:40	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмєзе	10:40	до Іцкан, Чорткова, Залїцк, Дєлятина, Сучави
9:10	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9:50	з Самборя, Хирова, Сянока, Яс	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
9:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинєць, Залїцк, Скали, Івани п. Сянока, Гусятина	11:05	до Підволочиск
10:20	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава	11:10	Івани п., Скали, Гусятина, Потутор
10:50	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачєва, Залїцк	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
12:20	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
2:31	на дворець «Підзамчє»	2:51	посп. до Іцкан, Керезмєзе (від 1/2-3/4 вкл.), Калуша
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів		з двірця «Підзамчє»
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Залїцк, Потутор, Івани п. Сянока, Гусятина, Грималова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинєць, Чорткова, Залїцк, Івани п., Скали, Гусятина	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
		2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
		9:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головнїй дворець:

з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передпол. (тільки в недїлі і римо-кат. свята), 1:45 попол. (тільки в недїлі і р.кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.

з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 19/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що недїлі і свята).

зі Ширця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в недїлі і свята).

з Любїня 10:10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що недїлі і свята).

Відходять з головнїго двірця:

до Брухович (від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тільки що недїлі і свята р.кат.); 12:30 попол. (тільки що недїлі і свята р.кат.); 2:10, 3:20 попол., 6:10, 7:30 і 7:55 веч.).

до Рави рускої 11:15 в поч. кождої недїлі.

до Янова 6:55 рано, 9:15 передпол. (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в недїлі і свята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополуднї, до Ширця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в недїлі і свята), до Любїня в ел. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в нед. і свят.)

ЗАМІТКА: Час середно-європейский рїкнїть ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Нїчні години від 6. вечер до 5:59 рано обєдєно рамками. — Звичайнї білєти гадї як і всякі внїшнї білєти, ілюстрованї провідникї, розклади їздї і т. п. можна набувати в містєвїм бюрї п. в. держ. залїзниця, Пасаж Гансмана ч. 9.

Всїлякі КУПОНИ

вильосованї

цїнні папєри

виплачує без потрученя

провїзїї або коштів

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Уже вїшли слїдуючі композиції на фортепїан:

* * ЛЮБОЩІ * *

українські вальцї цїна 1 К 50 с.

* * І-шїй Народнїй Марш * *

цїна 1 К.

Написав Ярославєнко.

Можна дістати по квігарнях. — Головнїй склад: Українська Накладня Львів, Вроновська 8.

(2—16)